

Lekcja różnorodności – *Mikołaj i przyjaciele* – Trudna sprawa

Temat zajęć: Różnorodność - to Supermoc! (scenariusz nr 2)

Opracowała: Ewa Helena Łazoryk

Opracowanie graficzne kart pracy: Tatiana Łazoryk-Węgrzyn (*Pan Karp w Kapeluszu*)

Grupa wiekowa: uczniowie klas 4-8

Czas: 90min

Ilość uczniów: max 30 osób

Założenia:

- Kształtowanie umiejętności społecznych – współdziałanie w grupie.
- Docenienie wartości neuroróżnorodności.
- Najpierw relacja potem edukacja, najpierw akceptacja potem relacja, najpierw wiedza potem akceptacja.
- Poprawienie dobrostanu uczniów – dostrzeżenie swoich talentów oraz talentów innych.
- Przekazanie uczniom gdzie mogą znaleźć pomoc w trudnych sytuacjach (telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka **800-12-12-12**, telefon zaufania dla dzieci i młodzieży **116-111**)

Cel główny:

- Uczniowie zrozumieją czym jest neuroróżnorodność i jaką jest wartością.
- Dowiadują się, że każda osoba rozwijająca się w spektrum autyzmu jest inna, tak jak każdy z nas jest różny, a zarazem wyjątkowy.
- Uczniowie dostrzegają jak wykorzystać swoją różnorodność we wspólnym działaniu.
- Uczniowie nabywają świadomości, że autyzm nie jest chorobą.
- Uczniowie D`Oceniają swoje talenty i talenty innych.

Cele szczegółowe:

- Poznanie pojęcia spektrum autyzmu.
- Uświadomienie uczniom czym jest neuroróżnorodność.
- Przedstawienie uczniom najczęstszych wyzwań społecznych i komunikacyjnych z jakim mierzą się osoby rozwijające się w spektrum autyzmu.
- Pokazanie, że słowa mają znaczenie, że osoby rozwijające się w spektrum autyzmu nie „cierpią na autyzm” – Autyzm to odmienna ścieżka rozwoju.
- Osoby rozwijające się w spektrum autyzmu nie cierpią na autyzm, natomiast cierpią na brak akceptacji, niezrozumienie, bezradność, niskie poczucie własnej wartości...
- Cierpienie u osób autystycznych powodują: niepełnosprawności sprzężone, choroby współwystępujące, brak akceptacji, stereotypy, nadmierna „socjalizacja”, łamanie ich praw.
- Uświadomienie uczniom, że nie istnieje modelowy sposób postępowania osoby w spektrum autyzmu. „Jeśli znasz jedną osobę w spektrum autyzmu, to oznacza tylko tyle, że znasz jedną osobę w spektrum autyzmu” prof. Tony Attwood.

- Obalenie mitów na temat osób rozwijających się w spektrum autyzmu:

MITY:

- chorują na autyzm
- są uzdolnione matematycznie
- nie mają emocji
- nie mają uczuć
- są niegrzeczne

FAKTY:

- osoby rozwijające się w spektrum autyzmu mają swoje pasje , które są intensywne i tunelowe
- mają różnorodne JA (JAK każdy z nas ;))
- niektóre znane osoby, które rozwijały się w spektrum autyzmu:
- Albert Einstein, Elon Musk , Bill Gates, Charles Darwin, Greta Thunberg, Antony Hopkins, Wolfgang Amadeusz Mozart, Izaak Newton, Lionel Messi, Alfred Hitchcock
- Wyjaśnienie uczniom w jaki sposób mogą pomóc osobie rozwijającej się w spektrum autyzmu.
- Zachęcenie uczniów do znalezienia sposobów by szkoła była przyjaznym miejscem dla każdego.
- Poznanie swoich i innych mocnych stron, talentów, dostrzeżenie wartości jakie z nich wypływają.

Przewidywane rezultaty zajęć:

- Uczniowie znają i rozumieją pojęcie spektrum autyzmu.
- Uczniowie wiedzą jak mogą wesprzeć osobę rozwijającą się w spektrum autyzmu.
- Uczniowie rozumieją czym jest neuroróżnorodność.
- Uczniowie znajdują udogodnienia, korzystne zmiany które można wprowadzić w szkole by była przyjazna dla osób rozwijających się w spektrum autyzmu.
(pokoje/miejsca wyciszeń, zmiana głośnych dzwonek/wyciszenie ich, dawanie innym uczniom przestrzeni gdy jej potrzebują, planowanie wspólnych działań z uwzględnieniem potrzeb innych uczniów, etc. Uczniowie mogą podjąć inicjatywę wystąpienia do dyrekcji ze swoimi pomysłami/postulatami).
- Uczniowie poznają jakie mają talenty, oraz jakie talenty mają ich koledzy i koleżanki i wiedzą jak mogą je wspólnie wykorzystać.
- Poprawia się samoocena uczniów ich dobrostan.
- Poprawiają się relacje w klasie.
- Uczniowie mają poczucie sprawstwa, poczucie – że mają głos który się liczy!
- Uczniowie wiedzą gdzie szukać pomocy w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

Metody zajęć:

- Projekcja fragmentu książki *Mikołaj i przyjaciele* - w formie wakelet (kod QR) na tablicy interaktywnej (czas 15 min.)(Fragment książki można wcześniej przestać do odsłuchania/przeczytania uczniom).
- Praktycznego działania – praca w grupie.
- Dyskusja.
- Doświadczenia.
- Podająca.
- TIK.
- Problemowe.
- Aktywizujące.

Formy:

- Indywidualna
- Zespołowa
- Zbiorowa

Przebieg lekcji:

1. WSTĘP

Przeczytajcie w klasie tekst – **Wyzwanie** (tekst znajduje się w wakelet)

<https://wakelet.com/wake/yTF8X9CSwsf4M1PvRYPQG>

Tekst można przeczytać na głos – wspólnie, pojedynczo lub w parach. Po przeczytaniu porozmawiajcie co myślicie o tym tekście. Tekst w formie plakatu można zawiesić w klasie na tablicy, na korytarzu, aby przypominał z jakimi trudnościami osoby neurozóżnorodne mogą się mierzyć.

2. POZNAJ, ZROZUM, D`OCENÍ

Prezentacja fragmentu książki *Mikołaj i przyjaciele – Trudna sprawa* (tekst oraz karty pracy znajdują się w wakelet. Aby go odsłuchać należy kliknąć na trzy kropki w prawym górnym rogu, kliknąć – immersive reader, kliknąć w ikonkę „play”). Przewidywany czas słuchania 15 minut.

- Można przeprowadzić rozmowę na temat języka AAC – którego elementy znajdują się w tekście, po najechaniu na niektóre słowa ukazują się obrazki.

Mikołaj i przyjaciele – Trudna sprawa

<https://wakelet.com/wake/vZrRxWUSRkCjgWHDnNDZ3>

Mikołaj i przyjaciele – Wstęp + karty pracy

<https://wakelet.com/wake/j3LpAqbTjbUjSfu1POQ6T>

Rozmowa sterowana na temat wysłuchanego tekstu

- Kim są bohaterowie tekstu?
- Jakie mają relacje?
- Z jakimi trudnościami się zmagają?
- Jakie mają supermoce?
- Jak pomóc osobom zmagającym się z danymi trudnościami np. w szkole, klasie etc.?

Rozmowa na temat wiedzy uczniów o spektrum autyzmu, korekcja wiedzy, uzupełnienie wiadomości przez nauczyciela.

Sposób realizacji – nauczyciel u góry tablicy pisze termin Autyzm, poniżej słowa dzieli tablice na dwie części pionową kreską. U góry pierwszej kolumny pisze słowo - MITY, u góry drugiej kolumny pisze słowo FAKTY. Uczniowie z pomocą nauczyciela uzupełniają obie kolumny. Po zakończeniu zmagają/ścierają kolumnę MITY. (To ćwiczenie można przeprowadzić na kartkach /kartonie. Kolumnę MITY można wtedy wrzucić do niszczarki, wspólnie potargać i oddać na makulaturę).

Rozmowa na temat talentów uczniów, ich preferencji, hobby, relacji (do wyboru).

Rozmowa na temat jak uczniowie rozumieją koncepcję D`Oceniam (a nie tylko Oceniam).

Uzupełnienie wybranych przez nauczyciela kart pracy: (wszystkie karty pracy znajdują się w wakelet)

- Karta pracy: *Ja*.
- karta pracy: *Ja i mój zespół*.
- Karta pracy: *Dobre myśli*.
- Karta pracy: *Świadectwo osiągnięć*.

Rozmowa z uczniami na temat zmian, które mogłyby zaistnieć w szkole by stała się miejscem przyjaznym dla każdego (pokoje wyciszeń dostępne dla każdego, zmiana dzwonek, jak zapewnić w szkole komfort psychiczny – inne pomysły uczniów).

Rozmowa na temat sytuacji kryzysowych, jakiego typu mogą być, gdzie można uzyskać pomoc w takich sytuacjach, kogo można prosić o pomoc.

Rozmowa na temat jak postępować by czuć się dobrze, odzyskać dobre samopoczucie. Co pomaga/kto pomaga/czego potrzebujemy by czuć się dobrze. Pomysły uczniów można spisać, wspólnie stworzyć plakat dobrych praktyk, zapisać numery pomocowe i umieścić w klasie tak by uczniowie mogli z nich w razie potrzeby skorzystać

Inne pomysły na rozmowę sterowana w zależności od potrzeb.

Środki dydaktyczne:

- Tekst książki w wakelet/kod QR
- Tekst – wyzwanie pdf/wakelet
- Karty pracy PDF/wakelet

Bibliografia:

Temple Grandin, „Piękne umysły. Jak ludzie myślący obrazami, wzorami i abstrakcjami postrzegają świat”, Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2023.

Temple Grandin, Debra Moore, „Autyzm Przewodnik. 9 postaw wspierających rozwój dzieci w spektrum”, Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2022.

Temple Grandin, Richard Panek, „Mózg Autystyczny”, Wydawnictwo Copernicus Center Press, 2018.

Dodatkowe materiały/pomysły na realizację zajęć

MIKOŁAJ I PRZYJACIELE, Ewa Helena Łazoryk

Przeczytajcie/odsluchajcie fragment książki *Mikołaj i przyjaciele*. To ciepła opowieść o wartościach, relacjach, przyjaźni i odkrywaniu talentów. Jeśli chcesz dowiedzieć się dlaczego – „Najpierw relacja, potem edukacja”, jeśli chcesz odkryć, że osoby ze spektrum autyzmu to tak naprawdę osoby ze spektrum niesamowitych możliwości, talentów i umiejętności lub dowiedzieć się, gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych – to jest to książka dla Ciebie. Książeczka może być pomocą dydaktyczną dla nauczycieli, wychowawców, rodziców, ale przede wszystkim może sprawić przyjemność dzieciom.

Książka objęta jest honorowym patronatem Rzecznika Praw Dziecka

WYZWANIA DLA CIEBIE

<https://wakelet.com/wake/yTF8X9CSwsf4M1PvRYPQG>

Wyzwanie 1

Co byście czuli drodzy $\chi\zeta\psi\tau\epsilon\lambda\nu\iota\chi\psi$ **gdyby każdy** tekst który *cytacie* tak **właśnie** wyglądał?

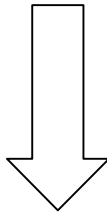
Gdyby ^{dobatkowo} **jarzył się i skrzył** a wy widzielibyście **tylko** *fragmenty liter?* **Co BYŚCIE czuli** _{g b y} *dy* _{f r a g m e . n t y} *tekstu* _{r o z m a z y w a ł y} **się podczas** _{c y t a n i a}, **a wy mielibyście** do

przeczytania ze *zrozumieniem* nie fragment tekstu a 100 stron?

Co byście czuli gdyby dobiegające was dźwięki przybierały na sile, do takiej wysokości, że stały się prawie niemożliwe do wytrzymania – pomnóżcie je teraz przez 100!

Wyobraźcie sobie co odczuwacie gdy bawełniany podkoszulek w kontakcie z waszym ciałem zamienia się nagle w szorstki sweter z wielbłądziej wełny, który „gryzie”, „drapie” - teraz 100 krotnie spotęgujcie ten dyskomfort.

Wiele osób neuroróżnorodnych, w tym rozwijających się w spektrum autyzmu, także w szkole zmagają się z takimi trudnościami. Zmagają się też z innymi problemami, które można pokonać. Rozwiązania jak uczynić szkołę przyjazną dla wszystkich zamieszczam poniżej ☺

**Zrozum-My,
D'Oceń – My,
Współpracuj-My,
Wycisz-My dzwonki,
Bądź-My zmianą której PragnieMy,
Wprowadź-My potrzebne zmiany w Szkole.
MY**

Fragment książki – 1.

<https://wakelet.com/wake/j3LpAqbTjbUjSfu1POQ6T>

Fragment książki – 2.

<https://wakelet.com/wake/vZrRxWUSRkCjgWHDnNDZ3>

Wyzwanie 2

Napisz:

– Co jest twoją supermocą?

.....

– Jakie masz talenty?

.....

– Jakie talenty mają twoje koleżanki i koledzy?

.....

<https://wakelet.com/wake/8TZLRwzPfkIqCv2J6oQTW>

Wyzwanie 3

Każdego dnia wybierz jedną osobę spośród domowników lub z klasy i postaraj się dowiedzieć:

– Co lubi?

– Czego nie lubi?

– Co jest jej supermocą?

– Jakie macie wspólne pasje?

– W czym możesz być tej osobie pomocny?

Wyzwanie 4

Wykorzystaj szablon „Ja i mój zespół” i uzupełnij go.

<https://wakelet.com/wake/hDsMPzQvqC1SVNUhw-zd9>

Wyzwanie 5

Wykorzystaj szablon „Świadectwa osiągnięć” i uzupełnij go dla siebie lub kogoś bliskiego (mamy, taty, rodzeństwa, babci, dziadka, kolegi, koleżanki, nauczyciela). Wpisz osiągnięcia, które są dla ciebie najcenniejsze.

<https://wakelet.com/wake/vLEidyBPrp8vkFyhIW -U>